

Hygienrutiner i skolan

Råd till skolans personal gällande smittförebyggande insatser

Råd till skolans personal gällande smittförebyggande insatser

God hygien är avgörande för att undvika smitta. I skolan handlar det om att ha bra rutiner för en noggrann städning och att möjlighet ges till att kunna utföra en ordentlig handtvätt, i syfte att förebygga och minska smittspridning av infektioner.

Handhygien

En ordentlig handtvätt kräver att det finns flytande tvål och pappershanddukar. Lär gärna eleverna att använda pappershandduken för att stänga av kranen. Textila handdukar kan utgöra en smittkälla och bör därför inte användas i skolan.

Handtvätt ska ske

- före varje måltid, dukning och servering
- före matlagning
- efter toalettbesök
- efter utevistelse

Användning av handdesinfektionsmedel

Handdesinfektion ska användas som komplement efter noggrann handtvätt, eller som ersättning när det inte ges möjlighet till handtvätt med tvål och vatten samt vid utbrott av förkylningar och magsjuka. Handdesinfektionsmedel är återfettande och en bra hudvårdsprodukt för händerna och ska användas på synligt ren och torr hud. Placera gärna handdesinfektionsmedel i entrén vid matsalen och i klassrummen vid behov. Viktigt att lära eleverna att arbeta in rikligt med handdesinfektionsmedlet i händerna och fördela desinfektionsmedlet på och mellan fingrarna, på handryggar, handflator och runt handleder och arbeta in den ordentligt tills händerna känns torra.

Rutiner vid smittutbrott

Vid smittutbrott (flera personer som insjuknar i likartad sjukdomsbild) ska rutiner för god handhygien ses över. Det är rektors ansvar, i samarbete med skolsköterskan, att besluta vilka åtgärder som ska vidtas. Kontakta gärna Enheten för centrala elevhälsan för råd.

Allmänna råd vid smittutbrott

Textilier, möbler samt gemensamma kontaktytor såsom dörrhandtag och dörrkarmar ska rengöras med lämpligt allrengöringsmedel. Rengöringen bör även omfatta leksaker, tangentbord, datormus och andra hjälpmedel som används. Föräldrar och all personal ska informeras om att ett utbrott har skett. Vädra ofta och regelbundet, tio minuters korsdrag byter effektivt ut luften.

Allmänt om infektionssjukdomar

Virusinfektioner

Virus är den vanligaste orsaken till infektioner, som vid till exempel förkylning och halsont. Virusinfektioner smittar i regel även innan symtomen bryter ut. Vid virusinfektion utan feber och allmänpåverkan finns ingen anledning att vara hemma från skolan av smittsamhetsskäl.

Bakteriella infektioner

Bakteriella infektioner medför ibland att allmäntillståndet blir mer påverkat än vid virusinfektioner. Då är det viktigt att eleven får stanna hemma tills han/hon är helt friskt och gärna ytterligare någon dag.

Svamp- och parasitinfektioner

Svampinfektioner kan man få i hud och slemhinnor. Det finns medel för lokal behandling av sådana infektioner. Av parasiter finns det många slag, alltifrån huvudlöss till maskar och mikroskopiska organismer som ger diarré. Även dessa kan behandlas med läkemedel.

Några vanliga infektionssymtom och infektionssjukdomar

Diarré/kräkningar

Diarré/kräkningar kan ha olika lång inkubationstid (tiden från smittillfället till symtom visar sig) på grund av att besvären orsakas av virus eller bakterier. Har eleven varit utomlands och där varit magsjukt eller insjuknar efter hemkomsten, bör avföringsprov lämnas för undersökning på vårdcentral eller infektionsmottagning.

Övriga maginfektioner: Om eleven insjuknar i skolan, bör vårdnadshavaren hämta så snart som möjligt. Under väntetiden ska eleven vila på en enskild plats och under tillsyn av personal. Eleven bör vara hemma två dygn efter tillfrisknandet.

Feber

Feber är inte en sjukdom i sig, utan ett sätt för kroppen att försvara sig mot exempelvis en infektion. Vid virusinfektioner är det vanligt att plötsligt insjukna med hög feber. Läkemedel får endast ges av skolsköterskan eller efter vårdnadshavares samtycke.

Elever med feber ska vara hemma från skolan och ha minst en feberfri dag innan återgång till skolan.

Halsfluss (tonsillit)

Halsfluss beror oftast på en bakteriell infektion orsakade av streptokocker. Symtomen är halsont och feber. Ofta ses beläggningar på halsmandlarna och ibland magbesvär. Inkubationstiden är 2–7 dygn. Eleven ska vila hemma och ha minst en feberfri dag innan återgång till skolan. Streptokocker kan ibland ge besvärliga epidemier.

Svinkoppor (impetigo)

Svinkoppor är en relativt vanlig och smittsam hudinfektion orsakad av streptokocker/stafylokocker. Uppträder oftast kring munnen och runt näsan, och börjar som små varfyllda blåsor som så småningom brister och infektionen kan då sprida sig. Förändringarna täcks ofta av gula fjäll och skorpor. Om eleven ska gå i skolan beror på utslagets omfattning och var utslagen sitter på kroppen.

Vattkoppor

Vattkoppor är en mycket smittsam virusinfektion med ofta intensivt kliande, små vätskefyllda blåsor/koppor. Inkubationstiden är 14–21 dygn. Kopporna kommer i olika stadier. Börjar med små röda fläckar som utvecklas till upphöjningar som sedan blir till vätskefyllda blåsor, vilka brister och torkar in till torra skorpor som sedan faller av. Nya blåsor kan uppträda efterhand under flera dagar. Barn och ungdomar med svår klåda kan, då de kliar sig, få en bakteriell infektion i huden via kopporna. När endast torra skorpor återstår är smittsamheten liten. Man kan räkna med att vattkoppor smittar från en till två dagar före till cirka en vecka efter första utslagen.

Ska eleven vara hemma? Det är bättre att få vattkoppor som barn än som vuxen och därför är det allmänna rådet att barn/ungdomar med vattkoppor, som inte är påverkad av sjukdomen, kan vara i skolan. Om barnet/ungdomen är påverkad av feber och klåda, ska det vara hemma. Allmäntillståndet avgör därför när eleven kan återgå till skolan.

Viktigt!

Skolan ska alltid informera vårdnadshavarna, via klasslärarna, när vattkoppor finns på skolan. Det finns elever med nedsatt immunförsvar, som kan bli svårt sjuka av vattkoppor, och till dessa ges vid behov medicin som förhindrar att sjukdomen bryter ut.

Vinterkräksjuka

Vinterkräksjuka är en virusinfektion som vid utbrott har visat sig vara mycket smittsam och man kan vara smittsam även några dagar efter tillfrisknandet. Inkubationstiden är 1–3 dygn. Orsakar oftast utbrott under vinterhalvåret. Insjuknandet kan ske hastigt med illamående, kräkningar, diarré, buksmärtor, huvudvärk, yrsel och feber. Sjukdomen är självläkande inom några dygn. Återinsjuknanden är ganska vanliga.

Viktigt!

Eleven ska vara hemma två dygn efter tillfrisknandet på grund av att smittade personer kan sprida viruset upp till två dygn, ibland längre, efter tillfrisknandet.

Ögoninflammation

Ögoninflammation med variga ögon är ett vanligt problem och orsakas av virus eller bakterier. Besvären uppträder ofta tillsammans med snuva som en del av förkylningen och kan ofta behandlas med näsdroppar. Tillståndet beror på att tårkanalen är täppt på grund av snuva.

Vid symtom på röda och variga ögon, men ingen snuva, bör eleven vara hemma tills symtomen upphört, likaså om eleven är besvärat av sin infektion. Vid behandling med antibiotika bör eleven vara hemma till och med andra dagen efter det att behandlingen påbörjats.

Ovanligare smittor

Vissa smittsamma sjukdomar faller under en särskild lag, smittskyddslagen.

Mer information hittar du på www.smittupp.nu

Läs mer:

För mer information om sjukdomarna och behandlingen av dessa. Se www.1177.se

Ansvarig utgivare: Christina Stenhammar, Enheten för centrala elevhälsan

Källa: När barnet är sjukt, utgiven av Smittskyddsenheten, Landstinget i Uppsala län 2009